

THÔNG TIN KHOA HỌC

**HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC TẾ:
HỘI NHẬP VĂN HOÁ VÀ TÔN GIÁO
- 500 NĂM NGÀY SINH THÁNH
PHANXICÔ XAVIÊ**

Thánh Phanxicô Xaviê (1506-1552), trong lịch sử Giáo hội Công giáo từ lâu được coi là vị Thánh tông đồ truyền giáo miền Đông Á.

Sinh ra trong một gia đình quý tộc tại Tây Ban Nha, từng theo học Đại học ở trường Sorbonne (Paris) và là một trong những đồ đệ của Thánh Inhaxiô Loyola, người sáng lập dòng Tên nổi tiếng. Năm 1537 được thụ phong linh mục và năm 1541, được vua Bồ Đào Nha cử sang Ấn Độ với phép lành của Giáo hoàng Phaolô III. Từ đó cho đến khi qua đời, trong hơn 10 năm cuối đời, Phanxicô Xaviê đã in dấu chân truyền giáo suốt từ Đông Nam Ấn Độ, bán đảo Malacca (Malaysia ngày nay), Indonesia đến Nhật Bản và ven biển Nam Trung Hoa. Phần mộ của ông hiện còn trên đảo Thượng Xuyên gần Macao.

Năm nay, nhân 500 năm ngày sinh của ông, Trường Đại học Kế Nam (Quảng Châu, Trung Quốc) phối hợp với Đại học Seton Hall của Mỹ tổ chức Hội thảo quốc tế với chủ đề trên tại Macao, Trung Quốc, từ ngày 23 đến 26 tháng Năm, 2006.

Tham gia cuộc hội thảo này có các Giáo sư, các nhà nghiên cứu của Viện Nghiên cứu Tôn giáo thế giới, thuộc Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Trung Quốc, trong đó có GS., Viện trưởng Trác Tân Bình; trường Đại học Seton Hall và Trung tâm nghiên cứu Trung Quốc thuộc đại học California, Los Angeles.

GS. TS Đỗ Quang Hưng, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Tôn giáo đã được mời tham gia cuộc hội thảo này.

Đúng như tên cuộc hội thảo, các báo cáo đã tập trung vào một số nội dung nghiên cứu chủ yếu sau đây:

- Phanxicô Xaviê với công cuộc truyền giáo thế kỷ XVI – XVII ở Đông Á, Đông Nam Á, đặc biệt ở Trung Quốc và Nhật Bản.

- Những nỗ lực hội nhập văn hoá bản địa của dòng Tên và cá nhân Phanxicô Xaviê trong quá trình

truyền giáo (Latinh hoá tiếng bản địa, in ấn kinh sách, truyền giáo, đào tạo và xây dựng cơ sở tôn giáo, đặc biệt là vai trò của Macao trong toàn bộ các hoạt động đó...)

- Ý nghĩa của những hoạt động truyền giáo gắn liền với việc hội nhập văn hoá, thương mại, y học ... của phương Tây với các xã hội Châu Á của Phanxicô Xaviê trong bối cảnh hội nhập, toàn cầu hoá hiện nay.

Bài báo cáo của GS. TS Đỗ Quang Hưng có tiêu đề *Thánh Phanxicô dòng Tên và bước đầu truyền giáo tại Việt Nam*. Trong tham luận này, dù khó có thể chứng minh Thánh Phanxicô Xaviê có đặt chân lên bờ biển miền Trung đất nước ta giữa thế kỷ XVI hay không (trừ truyền thuyết dân gian), nhưng tác giả vẫn khẳng định rằng những tư tưởng tiến bộ của Phanxicô Xaviê về "Hội nhập văn hoá bản địa" từ lâu có ảnh hưởng đến sự hình thành và phát triển của Giáo hội Công giáo ở Việt Nam.

Đỗ Thị Thụy Vũ

HỘI THẢO KHOA HỌC:

SAMÔN TRÍ HẢI VÀ PHONG TRÀO CHẤN HƯNG PHẬT GIÁO Ở VIỆT NAM

Nhân dịp 100 năm ngày sinh của Samôn Trí Hải (1906-2006) và 86 năm ngày khởi đầu công cuộc chấn hưng Phật giáo ở Việt Nam (1920-2006), ngày 27 tháng 6 năm 2006, tại Hội trường Viện Khoa học Xã hội Việt Nam, 27 Trần Xuân Soạn - Hà Nội, Phân viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam tại Hà Nội thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam phối hợp với Viện Nghiên cứu Tôn giáo thuộc Viện Khoa học Xã hội Việt Nam tổ chức cuộc hội thảo khoa học: **"Samôn Trí Hải và phong trào chấn hưng Phật giáo ở Việt Nam"**.

Chủ trì cuộc hội thảo là Thượng tọa Thích Gia Quang - Phó phân viện trưởng Thường trực Phân viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam tại Hà Nội; Tiến sĩ, Đại đức Thích Đức Thiện - Chánh Thư kí Phân viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam tại Hà Nội; Giáo sư, Tiến sĩ Đỗ Quang Hưng - Viện trưởng Viện Nghiên cứu Tôn giáo; Tiến sĩ Nguyễn Quốc Tuấn - Trưởng phòng Nghiên cứu Phật giáo, Viện Nghiên cứu Tôn giáo.

Hội thảo diễn ra trước sự chứng minh của Hoà thượng Thích Thanh Sam, Phó Chủ tịch Hội đồng Trị sự, Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam.

Tham dự cuộc hội thảo có các chức sắc, các nhà nghiên cứu Phật học của Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam, Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam, Phân viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam tại Hà Nội, Thành hội Phật giáo Thành phố Hà Nội, Thành hội Phật giáo Thành phố Hải Phòng, Thành hội Phật giáo Thành phố Hồ Chí Minh; các nhà nghiên cứu tôn giáo học, sử học, nhà quản lí của Viện Nghiên cứu Tôn giáo, Viện Sử học, Viện Triết học (thuộc Viện Khoa học Xã hội Việt Nam), Hội Khoa học Lịch sử Việt Nam, Hội Khoa học Lịch sử Thành phố Hải Phòng, Ban Tôn giáo Chính phủ, Ủy ban Các vấn đề xã hội của Quốc hội, Ban Dân vận Trung ương, cùng một số cơ quan báo chí trên địa bàn Hà Nội.

23 tham luận, trong đó 17 tham luận trình bày trực tiếp tại hội thảo, tập trung vào 3 chủ đề chính: Thứ nhất, phong trào chấn hưng Phật giáo ở Bắc Kỳ (Miền Bắc) những thập kỉ nửa đầu thế kỉ XX trong mối quan hệ với cả nước và quốc tế; Thứ hai, thân thế và sự nghiệp của Hoà thượng Thích Trí Hải (1906 - 1979); Thứ ba, ý nghĩa của phong trào chấn hưng Phật giáo và những hoạt động cũng như hoài bão của Hoà thượng Trí Hải đối với Giáo hội Phật giáo Việt Nam hiện nay.

Như vậy, nội dung của Hội thảo không chỉ đề cập tới các mặt khác nhau của phong trào chấn hưng Phật giáo ở Việt Nam vào nửa đầu thế kỉ XX; nghiên cứu tấm gương và hành trạng vì Đạo pháp, vì Dân tộc của Samôn Trí Hải; mà còn là dịp "ôn cố tri tân". Với tinh thần đó, Hội thảo tán đồng với nhận định trong tham luận khoa học *Chấn hưng Phật giáo: Đối mới và phát huy bản sắc* của Tiến sĩ, Đại đức Thích Đức Thiện rằng: "Những gì mà phong trào chấn hưng Phật giáo những năm 1930 của Phật giáo Việt Nam đã làm... là những bài học quý giá cho chúng ta ngày nay khi thao thức về một vấn đề là làm sao để Phật giáo Việt Nam thực sự phát huy được những giá trị truyền thống trong lịch sử đồng hành cùng với dân tộc, phát huy tinh thần nhập thế của người tu sĩ Phật giáo trong giai đoạn mới của xã hội Việt Nam trong thế kỉ XXI này".

Lê Gia Hán

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC TẾ:

PHẬT GIÁO TRONG THỜI ĐẠI MỚI - CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC

Trong hai ngày 15 và 16 tháng 7 năm 2006 tại Thiền viện Vạn Hạnh, Thành phố Hồ Chí Minh đã diễn ra cuộc Hội thảo khoa học quốc tế với chủ đề: *Phật giáo trong thời đại mới - Cơ hội và thách thức*.

Với sự tham gia của hơn 40 đại biểu quốc tế và 150 đại biểu trong nước là các giáo sư, tiến sĩ, nhà nghiên cứu Phật học, Hội thảo được đánh giá là một Hội thảo khoa học quốc tế về Phật giáo có quy mô lớn nhất từ trước đến nay được tổ chức tại Việt Nam. Tham dự Hội thảo còn có đại diện Ban Tôn giáo Thành phố Hồ Chí Minh, Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam, Hội Phật giáo các tỉnh thành, đại diện các đoàn ngoại giao, các nhân sĩ, trí thức, v.v... Hoà thượng Thích Minh Châu Viện trưởng Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam khai mạc Hội thảo với khái quát nguyên lí sống và lời khuyên hành động của Đức Phật Thích Ca: "*Không làm điều ác, thành tựu các hạnh lành, giữ tâm ý trong sạch*". GS. TS. Lê Mạnh Thát, Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam trình bày báo cáo đề dẫn. Trong báo cáo nhấn mạnh: Hội thảo này nhằm nỗ lực tìm kiếm hoạch định vị thế của Phật giáo trong bối cảnh của thời đại công nghệ thông tin phát triển vượt bậc, thu hẹp khoảng cách giữa các lãnh thổ, tạo cơ hội nhiều hơn cho mọi người học hỏi và hiểu biết lẫn nhau. Đồng thời, đây cũng là lúc mà tính thực dụng vật chất có nguy cơ đe dọa đến bản sắc văn hoá và truyền thống tâm linh tốt đẹp của các quốc gia, nhất là đối với các nước đang phát triển. Hơn 85 bài tham luận của các đại biểu quốc tế và trong nước tập trung vào bốn chủ đề chính: 1. Phật giáo và các vấn đề toàn cầu; 2. Tìm kiếm các giải pháp; 3. Phật giáo và dân tộc; 4. Phật giáo và kinh tế - chính trị. Nhiều kết quả nghiên cứu và thông tin khoa học mới nhất về tình hình và phương hướng phát triển của Phật giáo hiện nay ở các nước trên thế giới được trình bày tại Hội thảo. Các đại biểu tham gia Hội thảo đã đóng góp nhiều ý kiến về vai trò của Phật giáo Việt Nam đối với dân tộc trong giai đoạn hiện nay. Đặc biệt các đại biểu đã được nghe thư của nguyên Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hoà Xã hội chủ nghĩa Việt Nam Võ Văn Kiệt. Trong thư có đoạn: "*Phật giáo Việt Nam trước hết là Phật giáo dân tộc. Hoà hợp đại chúng trên tinh thần từ bi hỉ xả là bản chất và truyền thống của Phật giáo đồng thời cũng là một nhân tố căn bản, sâu xa, góp phần tạo nên tinh thần đoàn kết nhân ái và hoà hiếu của dân tộc*".

Tạ Tuấn Linh